

Advies van 19 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[Naam],
geboren op [Datum],
wonende te [Plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.F. Roth, advocaat te Amersfoort,

tegen:

[Naam],
geboren op [Datum], overleden op [Datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven norbertijn van de Abdij van Berne, Orde van
norbertijnen.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 oktober 2011. Op 22 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [Naam] o.praem, administrator van de Abdij van Berne.

1.2. Op 11 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Roth voornoemd.

Namens de Abdij van Berne is verschenen [Naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager ging vanaf [Jaar] naar school op het gymnasium [Naam] in [Plaats] (hierna: 'het gymnasium'), een onderwijsinstelling van de Abdij van Berne. Klager had er bij zijn ouders op aangedrongen aldaar naar school te mogen omdat een goede vriend van hem ook daarheen zou gaan. Klager had van de broers van deze vriend goede verhalen gehoord over het gymnasium. Bovendien was er op het gymnasium een goed symfonieorkest. Dat sprak klager, zelf muzikaal getalenteerd, bijzonder aan. Klager voelde zich zeer thuis in de cultuur op het gymnasium, die hem 'vleugels' gaf. Hij werd de 'schoolpianist' en hield zich veel en intensief met muziek bezig.

In [Jaar], klager was toen dertien jaar oud, werd klager door aangeklaagde betrappt op, naar klager zich herinnert, heimelijk roken. In plaats van klager naar de conrector te sturen zoals gebruikelijk was, nam aangeklaagde klager mee naar de kamer van aangeklaagde. Daar pakte aangeklaagde een boekje over seksuele voorlichting. Aangeklaagde begon tegen klager op te rijden. Aangeklaagde stond daarbij voor de deur, klager stond tegen de muur. Klager kon daarom niet weg. Het was voor klager duidelijk dat aangeklaagde opgewonden was. Klager vroeg aangeklaagde op te houden en na enige tijd deed aangeklaagde dat ook. Klager moest beloven met niemand over het gebeurde te praten en mocht toen de kamer verlaten. Dit is één keer gebeurd.

Aangeklaagde werd kort nadien naar een functie in de Abdij van Berne overgeplaatst. In [Jaar] heeft aangeklaagde klager een brief geschreven. Aangeklaagde schrijft:

“Je hebt onderhand wel gemerkt dat ik die zaak als afgedaan en heus niet zo erg beschouwde; wat niet wil zeggen, dat ik niet vurig hoop, dat ’t zich ten goede ontwikkelt. (...) Op mijn beurt mag ik (...) erop vertrouwen, dat je ook diskreet zult zijn (...)”

Volgens klager ziet dit briefje op het misbruik.

Klager is in augustus [Jaar] als novice ingetreden in de Abdij van Berne. Aldaar is klager, in [Jaar], door een broeder misbruikt. Klager heeft daarover ook een klacht ingediend (zaaknummer 2011T526[2]).

2.2. Klager is in [Jaar] uitgetreden. Hij is psychologie gaan studeren omdat hij een verklaring zocht voor het gebeurde. Het leverde hem echter niets op. Klager functioneerde niet meer. Hij brak met de door hem geliefde muziek en ook met zijn geloof. Hij liet zijn oude identiteit achter, maar was daardoor niemand meer. Klager was in die periode schuw, op het suïcidale af. Klager heeft het lang moeilijk gevonden om vriendschappen met mannen te onderhouden.

In een brief van 8 april 2002 heeft klager het misbruik gemeld bij de Abdij van Berne. De toenmalige abt van de abdij heeft geantwoord op de brief. Voorts heeft klager het misbruik op 28 april 2002 gemeld bij Hulp en Recht. Met zijn klacht is destijds niets gedaan.

Klager kan moeilijk duiden welke invloed de beide afzonderlijke voorvallen van misbruik op zijn leven hebben gehad. Klager stelt wel dat het tweede voorval, in [Jaar], door hem als het meest ernstige is ervaren.

2.3. Klager hoopt dat de klacht bijdraagt aan de verwerking van het gebeurde.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Administrator [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Omdat nauwelijks archiefmateriaal beschikbaar is, baseert hij zijn reactie met name op gesprekken met broeders die aangeklaagde hebben gekend. Fongers voert aan dat hij geen oordeel kan geven over het door klager gestelde misbruik. De reden van de overplaatsing van aangeklaagde is niet te achterhalen, doch binnen de abdij wordt goed mogelijk geacht dat deze verband houdt met door aangeklaagde begaan misbruik.

3.2. Indien de klacht gegrond wordt verklaard, zal de abdij zonder meer de klacht erkennen. Zij betuigt haar spijt voor het leed dat klager is aangedaan. Voorts worden excuses gemaakt voor het feit dat klager niet meer ondersteuning is geboden na zijn klacht in 2002.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (hierna: ‘de Procedure’). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure. De Klachtencommissie is daarvan ook overtuigd door de verklaring van klager dat aangeklaagde hem onder het mom van seksuele voorlichting apart nam en gedurende het misbruik opgewonden was.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sinds hetgeen klager aangeklaagde verwijt zich zou hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het éénmaal tegen klager oprijden door aangeklaagde. Klager was toen dertien jaar oud.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts is steunbewijs gevonden in de door aangeklaagde aan klager in [Jaar] gestuurde brief, de omstandigheid dat klager reeds in 2002 heeft geklaagd over het misbruik en in de omstandigheid dat binnen de abdij wordt aangenomen dat aangeklaagde misbruik heeft begaan. Daarnaast is een andere klacht tegen aangeklaagde, van de heer [Naam] (zaaknummer 2011T344), gegrond verklaard.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

4.6. Nu de Abdij van Berne is verschenen bij haar administrator, zal dit advies aan hem worden uitgebracht.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de administrator van de Abdij van Berne de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 november 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van artikel 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de administrator van de Adbij van Berne en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 18.1 van de Procedure stelt de administrator binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 18.2 van de Procedure geeft de administrator daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de administrator.